

Devre : X
İçtima : 3

S. SAYISI : 222

**Ankara Elektrik ve Havagazı ve Adana Elektrik müesseselerinin
idare ve işletmelerine dair olan 4325 sayılı Kanunun birinci
maddesinin tadili hakkında kanun lâyihası ve Dahiliye, Nafia
ve Bütçe encümenleri mabzataları (1/529)**

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı: 71/423/2899

20 . VIII . 1956

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Ankara Elektrik ve Havagazı ve Adana Elektrik müesseselerinin idare ve işletmelerine dair olan 4325 sayılı Kanunun birinci maddesinin tadili hakkında Nafia Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İera Vekilleri Heyetince 18 . VIII . 1956 tarihinde kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE

Seyhan Barajı Hidro - Elektrik tesisleri ile hava hatları ve trafo istasyonları 6236 sayılı Kanunla daha evvel imtiyazı kendisine verilmiş olan Çukurova Türk Anonim Şirketine devredilmişti. Bu Şirket Adana, Tarsus ve Mersin belediyeleri ile 500 Kw takatten fazla elektrik istihlâk eden müessese ve teşekküllere toptan elektrik satma hakkını almış bulunmaktadır. Belediyeler halihazırda elektriğin kilovatını müstehlike 30 kuruştan fazlaya vermektedir. Elektriği müstehlike daha neuza intikal ettirebilmek için mevzuubahis 3 belediye ile Şirket prensip anlaşmasına varmış olup buna nazaran Şirket teknik elemanlardan ve muhasebe teşkilâtından ve topyekûn bu 3 şehrin elektrik işletmesini idareden âzami tasarruf yaparak müstehlike yarıdan aşağı bir fiyata elektrik satmak imkânını temin edecektir. 1580 sayılı Belediyeler Kanununun 19 neu maddesi mucibince belediyeler 40 seneyi geçmemek üzere imtiyaz vermek hakkına haiz iseler de Adana Belediyesinin teşkil ettiği (Adana Elektrik Müessesesinin) kanuni durumu buna imkân vermemektedir.

4325 sayılı Kanunun 1 nei maddesi Adana Elektrik İşletmesinin bu müessese tarafından tevziine âmirdir. Kanunun 1 nei maddesinin Adana Belediyesinin bir Türk anonim şirketine imtiyaz verme hakkını tanıyacak şekilde tadili, maksadı temin edeceğinden işbu kanun lâyihası hazırlanmıştır.

Dahiliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Dahiliye Encümeni

Esas No: 1/529

Karar No: 5

4 . XII . 1956

Yüksek Reisliğe

Ankara Elektrik ve Havagazı ve Adana Elektrik müesseselerine idare ve işletmelerine dair olan 4325 sayılı Kanunun 1 nei maddesinin tadili hakkındaki kanun lâyihası, alâkalı vekâlet mümessillerinin iştirakiyle encümenimizde tetkik ve müzakere edildi.

Elektriğin müstehlike daha ucuza intikal ettirilmesi ve belediyelere âdetâ mutavassıt olma imkânını veren mezkûr lâyiha, encümenimizde metinde yapılan bir kelime değişikliğiyle kabule şayan görülmüştür.

Havalesi gereğince Nafia Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Riyasete sunulur.

Dahiliye Encümeni Reisi

Edirne

R. Nasuhioğlu

Reisvekili

Ankara

A. Benderlioğlu

Mazbata M.

Yozgad

Ö. L. Erzurumluoğlu

Amasya

M. Zeren

Bolu

R. Akşemsettinioğlu

Gümüşane

İ. H. Baykal

Kastamonu

S. Çağlar

Konya

Söz hakkım mahfuzdur

M. R. Özal

Muğla

Y. Paşamehmetoğlu

Seyhan

A. Kınık

Bu M. Kâtibi

Samsun

E. Anıt

Çorum

B. Koldaş

Kırşehir

T. Taşer

Kütahya

N. H. Pepeyi

Samsun

M. Özkefeli

Uşak

Y. Aysal

Nafia Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Nafia Encümeni

Esas No. 1/529

Karar No. 6

15 . II . 1957

Yüksek Reisliğe

Ankara Elektrik ve Havagazı ve Adana Elektrik müesseselerinin idare ve işletmelerine dair olan 4325 sayılı Kanunun birinci maddesinin tadili hakkında kanun lâyihası, encümenimizde ilgili vekâlet temsilcilerinin iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi.

Halen Adana'da Seyhan Barajından istihsal edilen enerjinin 500 kilovattan yukarısı doğrudan doğruya Çukurova Türk Ananom Şirketi tarafından müesseselere verilmekte bu ise umumi cereyanın % 80 ini teşkil etmekte 500 kilovattan aşağı ise Adana Belediyesince müstehlike intikal ettirilmektedir. Belediye tarafından satılan elektriğin kilovatı 16 kuruş olduğu halde bundan zarar ettiği görülmektedir. Bu

sebepten hem belediyeyi zarardan kurtarmak ve hem de müstehlike daha ucuz elektrik intikal ettirilmesi bakımından bu işin başka bir şirkete devri ve belediyelerin mutavassıt bir rol ifa etmesi daha uygun görülerek kanun lâyihası aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince bütçe encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Riyasete arz olunur.

Nafia En. Reisi

Gaziantep

S. Kuranel

Bursa

A. F. Yücel

Mazbata M.

Konya

H. Ölçmen

Çorum

M. Bumin

Kâtip

Erzurum

E. Tunçel

Çorum

Ş. Gürses

Denizli
B. Akşit
İmzada bulunamadı

Erzurum
S. Erduman
İmzada bulunamadı

Denizli
O. Ongan

Kastamonu
N. Batur

Ordu
F. Boztepe
İmzada bulunamadı

Seyhan
Z. Akdağ
Urfa
H. Oral

Rize
M. F. Mete

Trabzon
E. Nutku
Zonguldak
H. Hilâlci

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 1/529
Karar No. 112

29 . V . 1957

Yüksek Reisliğe

Ankara Elektrik ve Havagazı ve Adana Elektrik müesseselerinin idare ve işletmelerine dair 4325 sayılı Kanunun birinci maddesinin tadili hakkında kanun lâiyhası, Dahiliye ve Nafia encümenleri mazbatalarıyla birlikte encümenimize havale edilmekle salâhiyetli mümessiller hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Nafia ve Dahiliye encümenlerince de tetkik edilerek aynen kabul edilen lâyiha Belediye Kanununun 19 ncu maddesi gereğince Adana Belediyesine 40 seneyi geçmemek üzere imtiyaz verme hakkını temin edecektir. 4325 sayılı Kanunun birinci maddesi Adana Elektrik İşletmesinin bu müessese tarafından tedvir ve tevziini âmirdir. Tadille Adana Belediyesinin bir Türk Anonim Şirkete imtiyaz verme hakkı temin edilecektir.

6236 sayılı Kanun ile 500 KW. dan yukarı elektrik istihlâk eden müesseselere toptan elektrik satma imtiyazı, Çukurova Elektrik Türk Anonim Şirketine devredileceğinden bu miktarlardan aşağı istihlâk edilen elektriğin belediye tarafından tevzii masraflı olmakta ve vatandaşa aksinde barajlardan umulan faydayı teminde güçlük çekilmektedir.

Adana Belediyesinin bir Türk Anonim Şirketine imtiyaz verme hakkını temin maksadiyle hazırlanan kanun lâiyhası yukarıda arz edilen mucip sebepler muvacesesinde encümenimizce de yerinde görülerek aynen kabul edilmiştir.

Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis V.	Mazbata M.	Kâtip
Kırklareli	Zonguldak	Tokad
Ş. Bakay	S. Ataman	Ö. Sunar
Antalya	Aydın	Balıkesir
K. Akmanlar	Z. Uray	M. H. Timurtaş
Bursa	Çankırı	Çoruh
H. Köymen	T. Uygur	Y. Gümüşel
Çorum	Eskişehir	Giresun
Y. Gürsel	A. Potuoğlu	M. Şener
İzmir	Muğla	Muş
B. Bilgin	A. Sarıoğlu	Ş. Çağlayan
Niğde	Niğde	Ordu
A. N. Kadioğlu	C. Kavarmacioğlu	R. Aksoy
Ordu	Seyhan	Sinob
S. İşbakan	S. Bari	N. Sertoğlu
Trabzon	Trabzon	Yozgad
S. F. Kalaycıoğlu	İ. Şener	T. Alpay

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Ankara Elektrik ve Havagazı ve Adana Elektrik müesseselerinin idare ve işletmelerine dair olan 4325 sayılı Kanununun birinci maddesinin tadili hakkındaki kanun lâyihası

MADDE 1. — Ankara Elektrik ve Havagazı ve Adana Elektrik müesseselerinin idare ve işletmeleri hakkındaki 4325 sayılı Kanunun birinci maddesi aşağıdaki şekilde tadil edilmiştir.

Madde 1. — Ankara elektrik ve havagazı ve Adana elektrik hizmetlerini görmek üzere bu şehirler belediyelerince (Ankara Elektrik ve Havagazı İşletme Müessesesi ve (Adana Elektrik İşletme Müessesesi) adlarıyla birer müessese kurulur.

Bu müesseseler, hükmi şahsiyeti haiz olmak ve adı geçen belediyelere bağlı bulunmak üzere birer umum müdürlük veya müdürlük tarafından bu kanunda yazılı esaslara ve hususi hukuk hükümlerine göre idare edilir.

Adana Belediyesi; Adana Elektrik İşletme Müessesesinin yapmakta olduğu işlerini ve sorumluluklarını 1580 sayılı Belediyeler Kanununun 19 ncu maddesi mucibince imtiyaz vermek suretiyle ve bütün hak ve vecibeleri ile bir Türk Anonim Şirketine devredilebilir.

Bu takdirde mezkûr şirket işletmeyi; devir ve imtiyaz mukavele ve şartnamesi ile hususi hukuk hükümleri dairesinde yürütür.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meclise girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

18 . VIII . 1956

Başvekil
A. Menderes

Devlet Vekili ve
Adliye V. V.
M. C. Bengü

Devlet Vekili ve
Millî Müdafaa V. V.
Ş. Ergin

Devlet Vekili
E. Kalafat

Devlet Vekili
C. Yardımcı

Adliye Vekili

Millî Müdafaa Vekili

Dahiliye Vekili ve
Hariciye V. V.
E. Menderes

DAHİLİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Ankara Elektrik ve Havagazı ve Adana Elektrik müesseselerinin idare ve işletmelerine dair olan 4325 sayılı Kanununun birinci maddesinin tadili hakkındaki Kanun

MADDE 1. — Ankara Elektrik ve Havagazı ve Adana Elektrik müesseselerinin idare ve işletmeleri hakkındaki 4325 sayılı Kanunun birinci maddesi aşağıdaki şekilde tadil edilmiştir.

Madde 1. — Ankara elektrik ve havagazı ve Adana elektrik hizmetlerini görmek üzere bu şehirler belediyelerince (Ankara Elektrik ve Havagazı İşletme Müessesesi) ve (Adana Elektrik İşletme Müessesesi) adlarıyla birer müessese kurulur.

Bu müesseseler, hükmi şahsiyeti haiz olmak ve adı geçen belediyelere bağlı bulunmak üzere birer umum müdürlük veya müdürlük tarafından bu kanunda yazılı esaslara ve hususi hukuk hükümlerine göre idare edilir.

Adana Belediyesi; Adana Elektrik İşletme Müessesesinin yapmakta olduğu işlerini ve sorumluluklarını 1580 sayılı Belediye Kanununun 19 ncu maddesi mucibince imtiyaz vermek suretiyle ve bütün hak ve vecibeleri ile bir Türk anonim şirketine devredilebilir.

Bu takdirde mezkûr şirket işletmeyi; devir ve imtiyaz mukavele ve şartnamesi ile hususi hukuk hükümleri dairesinde yürütür.

MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

NAFIA ENCÜMENİNİN TADİLİ

Ankara Elektrik ve Havagazı ve Adana Elektrik müesseselerinin idare ve işletmelerine dair olan 4325 sayılı Kanunun birinci maddesinin tadili hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Hükümetin birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Ankara Elektrik ve Havagazı ve Adana Elektrik müesseselerinin idare ve işletmelerine dair olan 4325 sayılı Kanunun birinci maddesinin tadili hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Hükümetin birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Hariciye Vekili	Maliye Vekili
Maarif Vekili	N. Ökmen
A. Özel	Nafia Vekili
İktisat ve Ticaret Vekili	M. Çavuşoğlu
Z. Mandalıncı	Sıh. ve İç. Mv. Vekili
Güm. ve İnh. Vekili	N. Körez
H. Hüsman	Ziraat Vekili
Münakalât Vekili	E. Budakoğlu
A. Demirer	Çalışma Vekili
İşletmeler Vekili	M. Tarhan
S. Ağaoğlu	

